

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 09/12/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 275: Không nên vẽ rắn thêm chân

Hòa Thượng nói Thích Ca Mâu Ni Phật có 49 năm giảng Kinh thuyết pháp, những Kinh sách mà Ngài giảng ở hiện trường thực tế và giảng ở trong định cho chúng Bồ Tát đều rất nhiều. Trải qua bao nhiêu đời Tổ sư Đại đức, cũng có rất nhiều trước tác cho chúng ta tu học. Chỉ cần lấy đó mà học tập cũng không đủ thời gian. Có người nói với Hòa Thượng rằng Ngài hãy tranh thủ lúc còn trẻ mà viết sách vì đến lúc già sẽ không làm được. Hòa Thượng nói rằng: *“Không cần thiết như vậy vì cả đời này nghe lời giáo huấn của Phật, của Tổ sư Đại đức còn chẳng đủ thời gian. Nếu tôi làm thêm vài ba quyển sách và những gì tôi nói trong sách cũng giống như lời của Tổ sư Đại đức thì chẳng phải là làm thêm gánh nặng cho người sau hay sao?”*

Rõ ràng người thời nay thích vẽ rắn thêm chân. Ngay đến Thích Ca Mâu Ni Phật còn nói rằng Ngài chỉ nói lại những gì bấy đời chư Phật đã nói. Khổng Lão Phu Tử cũng từng nói rằng: *“Thuật nhi bất tác”* - chỉ là thuật lại. Do đó, nếu bây giờ chúng ta viết sách thì chẳng phải là làm thêm gánh nặng cho người sau hay sao.

Hiện tại, người ta đua nhau in Kinh vì chê bai người in trước in không đúng. Người ta đã in đến cả triệu bản, tôi từng chứng kiến, người bỏ tiền ra in nhiều nhất chính là người đã ôm Kinh, sách, băng đĩa của Hòa Thượng đi trả vì họ cho rằng tu pháp môn niệm Phật phải diệt vọng tưởng nên khó thành công. Họ đi tìm pháp khác không cần diệt vọng tưởng. Đây là Kinh đã được nhiều người thừa nhận mà đến giờ gần như để cho mối ăn. Có người khác lại cho rằng Kinh đó sai, nên phiên dịch lại, in lại với số lượng không ít. Tuy nhiên, sau đó, họ cũng đem đi thiêu hủy hết vì hiện giờ họ không còn tin Tịnh Độ nữa, thế là lại lãng phí tiền của.

Trước đây có người hỏi tôi rằng vì sao không phiên dịch Kinh Vô Lượng Thọ. Tôi nói rằng: *“Tôi không dám làm việc đó, Hòa Thượng giảng giải và tôi*

phiên dịch cũng như học tập lời giảng dạy của Hòa Thượng”. Chúng ta quay về quá khứ một chút thì sẽ nhìn thấy những việc về rắn thêm chân đều có kết quả sau cùng chẳng ra gì vì một khi họ đã không còn tin vào Tịnh Độ nữa thì những thứ họ làm ra, họ có thể bỏ đi một cách không thương tiếc. Thậm chí, người từng quỳ lạy Hòa Thượng và khoe khoang với cộng đồng rằng mình là người có phước duyên lắm mới có thể gặp để đánh lễ Ngài, đã từng quay trở lại bài bác. Nhân tình này đúng là thế thái! Người xưa nói: *“Quân tử tuyệt giao sẽ không nói lỗi với nhau”*, cho nên trường hợp này cho thấy quân tử còn không đáng mặt.

Hòa Thượng nói: *“Người tu hành về trước, sau khi chân thật có thành tựu thì luôn giảng Kinh nói pháp, trước tác, chú thích Kinh điển, Kinh Luận để giúp đỡ người sau.”* Thật ra, khi đọc thẳng vào Kinh, có mấy người hiểu nên phải nhờ vào trước tác và dịch thuật. Hòa Thượng tiếp lời: *“Cách làm này thì đúng nhưng về sau thì sao? Về sau, xin nói các vị là không đúng, hoàn toàn sẽ có sai lầm.”* Vì sao như vậy? Vì không phải là người tu hành có thành tựu mà chỉ là vọng tưởng, tham cầu quá nhiều, quá lớn. Lời giáo huấn của Phật, của Cổ Thánh Tiên Hiền đủ để cho chúng ta tu hành ngay một đời này thành tựu. Hòa Thượng Hải Hiền với 112 năm lấy khổ làm thầy, 112 năm lấy giới làm thầy, 92 năm niệm Phật đã làm biểu pháp của người niệm Phật, cho chúng sanh. Ngài không hề biết chữ, không đọc một quyển sách nào, ấy vậy mà Ngài có thành tựu.

Hòa Thượng nói: *“Ngày nay, tà thuyết tràn ngập ở thế gian. Làm thế nào để những tà thuyết này bị diệt tận, hồi phục lại bản lai diện mục của chúng ta? Người xưa nói một câu: “Tận tín sách bất như vô sách”.* Chữ “vô sách” ở đây không phải là không có sách mà “vô sách” giống như Ngài Hải Hiền, không biết chữ, không cần đọc sách hay giống như Lục Tổ Huệ Năng không biết chữ, không cần đọc sách mà có thành tựu. Đọc quá nhiều sách lại quá nhiều vọng tưởng. Cho nên người xưa nói câu: *“Tận tín sách bất như vô sách”* đáng để chúng ta suy ngẫm.

Nếu chúng ta tin vào sách nhưng nếu sách đó không phải là sách đúng đắn thì cần phải như trên Đệ Tử Quy nói: *“Không sách Thánh, bỏ không xem”*. Phật chỉ dạy chúng ta khai mở căn bản trí của mình, tức là trí tuệ từ nơi tự tánh của mỗi chúng sanh. Làm cách nào để khai mở được căn bản trí? Tâm thanh tịnh. Trong giai đoạn đầu làm giáo dục, chúng ta muốn áp dụng Đệ Tử Quy sao cho

phù hợp với thời hiện đại, chúng ta đã phải bắt đầu từ số 0. Mọi người phải tự mình tìm cách nào tốt nhất với lượng giáo trình chưa đầy đủ. Thời điểm này, tôi mới dịch được 6 tập/40 tập. Lúc đó, tôi thấy trong trường có để những cuốn sách dạy về phương pháp giáo dục khác, tôi liền nói với mọi người rằng: *“Nếu chúng ta học với Thánh Hiền mà chúng ta không tin Thánh Hiền thì nhất định không có kết quả tốt. Nếu thế gian này đã tốt thì làm gì mỗi năm hay vài năm, họ đều có sự thay đổi.”* Sách họ cứ viết ra và họ viết ra từ nơi đâu? Đều viết ra từ vọng tưởng. Vậy động lực thúc đẩy vọng tưởng đó từ nơi đâu? Từ Tham tiền!

Nếu chúng ta muốn mua một bộ giáo trình hoàn chỉnh sẽ phải bỏ ra khá nhiều tiền. Gần đây nhất, có người nói với tôi là có một bộ giáo trình khá hoàn chỉnh và hỏi là có nên áp dụng bộ giáo trình này bổ sung cho bộ giáo trình của chúng ta để có thể tốt hơn không? Tôi nói là không cần thiết vì bộ sách này tốn tiền mà đã tốn tiền thì biết chắc rằng sẽ không tốt.

Cho nên chỗ này, Hòa Thượng nhắc lại lời người xưa: *“Tận tín sách, bất như vô sách”* nghĩa là tin quá nhiều sách thì có quá nhiều vọng tưởng do chạy theo những tư tưởng, kiến giải, cách thức của người này, của người kia. Việc đó sẽ làm chúng ta thêm rối. Chúng ta tin vào sách nhưng nếu sách đó không được viết ra từ nội tâm chân thành, thanh tịnh, từ bi thì chắc chắn sẽ có tác dụng phụ. Chữ *“Vô sách”* chính là tâm thanh tịnh. Mỗi chúng sanh chúng ta có một bộ sách không cần Thầy.

Hòa Thượng nói: ***“Khi bạn xem nhiều sách rồi, vọng tưởng của bạn sẽ rất nhiều. Bạn xem nơi nơi đều có sách, người người đều viết sách. Bạn xem khắp nơi đều bày ra sách, mấy chục vạn quyển sách bày ra đó, những thứ đó sẽ làm cho đầu óc chúng ta rối tung. Cũng đã từng có người đến nói với tôi rằng: “Pháp sư ơi, Ngài viết sách đi chứ!” Tôi nói với họ rằng: “Tôi chưa từng có ý niệm đó!” Vì sao vậy? Vì trước tác của người xưa đã nhiều đến như vậy rồi, làm cho đầu óc chúng ta cũng đã rối tung rồi, tôi có cần phải thêm một chút nữa để làm cho người sau thêm gánh nặng hay không? Tội này có phải là quá nặng hay không?”***

Chúng ta đừng tưởng rằng mình in sách là có phước báu. Nếu sách đó không phải là chánh pháp thì sẽ làm cho người ta thêm gánh nặng. Chỉ riêng việc chi phí in ấn đã tiêu tốn biết bao nhiêu là tiền rồi. In xong, giấy còn thơm phức, thậm chí

chưa bóc tem đã bị đem đi đốt. Lúc đầu thầy của họ nói rằng phải in Kinh này vì đó là chánh pháp, tuy nhiên, một thời gian sau Thầy của họ không tu Tịnh Độ nữa, cho rằng Tịnh Độ không có, thế là tất cả đem hết sách đi đốt. Việc này đúng như Hòa Thượng nói là “*gây gánh nặng cho người*”, khiến người không còn biết đâu là đúng, đâu là sai. Thế là bao nhiêu tiền của mang ra in ấn đều trở nên lãng phí! Thậm chí người ta có tiền là người ta in sách, tài lực càng nhiều thì in càng nhiều, thế nhưng có sử dụng được không? Chuyện đó họ không cần biết. Chúng ta thấy, đây chính là lãng phí tài vật, trong khi những tài vật đó có thể giúp ích được rất nhiều chúng sanh khổ nạn.

Cho nên lời chỉ dạy của Hòa Thượng rằng: “*Tôi có cần phải thêm một chút nữa để làm cho người sau thêm gánh nặng hay không?*” là điều khiến chúng ta phải suy ngẫm. Một người thông tông thông giáo như Hòa Thượng mà Ngài lại không có ý niệm viết sách. Sách chúng ta đang học đây là do có một nhóm người kết tập tinh hoa từ những bài giảng của Ngài.

Hòa Thượng nói: “*Trước tác của người xưa đã là quá nhiều rồi, nếu chúng ta chân thật có gì đó vượt qua người xưa hoặc là người xưa chưa từng nói qua thì có thể lưu lại một chút. Còn những gì chúng ta nói ra, chúng ta nghĩ ra mà người xưa đã nói qua rồi, vậy thì chúng ta có cần vẽ rắn thêm chân không?*” Thánh Hiền đã dạy và bao nhiêu người đời sau đã trải nghiệm, chúng nghiệm và lưu lại nên chúng ta cứ theo đó mà làm. Giáo huấn của Phật Bồ Tát đã có các Tổ sư Đại đức tu hành và chứng nghiệm đủ hết rồi, ngày nay chúng ta chỉ cần y giáo phụng hành. Cũng vậy Hòa Thượng Tịnh Không ở thế gian có hơn 70 năm giảng Kinh nói pháp, với tuổi thọ của Ngài 96 tuổi. Ngài đã làm những gì Ngài đã nói và nói những gì Ngài đã làm. Ngài thật tu, thật học, thật chứng, vậy thì chúng ta chỉ cần nghe lời làm theo thì sẽ có kết quả.

Hòa Thượng nói: “*Nhiều một việc không bằng ít đi một việc. Nhiều một quyển sách không bằng ít đi một quyển sách, đầu óc của chúng ta mới được nghỉ ngơi. Đầu óc của bạn được nghỉ ngơi rồi mới có thể đạt đến được thanh tịnh, mới có thể khai được trí tuệ. Cho nên khi người xưa dạy học, họ chỉ cho phép người đọc sách đọc một thứ, không cho phép đọc hai thứ, ba thứ hay nhiều thứ. Bạn chỉ được phép chuyên đọc một thứ thì bạn sẽ khai trí tuệ.*”

“Giáo học của người xưa đã là như vậy, Phật pháp cũng là như vậy. Mục đích là gì? Là giúp người khai mở căn bản trí, dạy người khai mở trí tuệ. Còn mục đích của giáo học ngày nay là chỉ sợ bạn tạp niệm không nhiều, vọng tưởng không nhiều, nghĩ ra hết cách để làm sao cho bạn tăng trưởng tà tri, tà kiến, tăng thêm loạn tưởng của bạn. Mục đích chính là như vậy! Khi mà mọi người tri kiến quá nhiều thì làm sao mà không loạn.”

Trên Kinh Hoa Nghiêm, Phật Thích Ca Mâu Ni đã nói rất rõ: ***“Nhất thông nhất thiết thông”*** - một thông rồi thì tất cả các thứ đều thông. Thông ở đây không phải là đọc thông cuốn sách mà chính là tâm thanh tịnh. Mặt nước hồ mà trong xanh thì có thể soi bóng tất cả mọi vật.

Có ai tưởng tượng rằng một chương trình đại lễ tri ân ở Trung tâm Hội nghị Quốc gia lại do một Tổng đạo diễn là người không biết gì về sân khấu. Bản thân tôi là người miền Nam, tôi nghe qua sự kiện 12 ngày đêm Điện Biên Phủ trên không thì liền yêu cầu mọi người hãy tái hiện nội dung này trên sân khấu. Hơn 100 diễn viên không chuyên đã tham gia chương trình. Rõ ràng, nhiều sách không phải thêm nhiều trí tuệ. Trí tuệ vốn có của chúng ta là căn bản trí, chính là vô sư trí - trí tuệ không cần thầy. Muốn khai mở trí tuệ không cần thầy này thì cần có tâm thanh tịnh.

Những điều tôi có thể làm được đến nay đều do Hòa Thượng chỉ dạy cho tôi, tuy nhiên, không phải Ngài cầm tay chỉ việc cho tôi, tôi cũng chưa từng được quỳ dưới chân Ngài. Thiên hạ nói rằng tôi là người vô phước. Tôi cố gắng nhìn Ngài từ xa để thấy những việc Ngài đã từng làm và cố gắng làm theo. Tôi làm mấy mươi năm rồi vẫn làm chưa giống.

Bao nhiêu năm qua tôi chỉ phiên dịch những bài giảng của Hòa Thượng và chỉ học tập với Hòa Thượng, không đọc quyển sách nào khác, không nghe theo một cách giảng nào khác, do đó, đầu óc thực sự là được nghỉ ngơi. Ở thế gian, người ta chưa đọc xong quyển sách này, họ đã đọc sang cuốn sách mới, thế là đầu óc không có thời gian nghỉ ngơi. Vì sao vậy? Vì phải vọng tưởng theo những tư tưởng trong sách.

Khi mọi người có tri kiến quá nhiều thì sẽ trở thành thành kiến. Mười người là 10 cái thành, 100 người là 100 cái thành, 500 người là 500 cái thành nhưng

không thể lên đến 500 người vì chỉ cần 10 người với 10 cái thành là đã tan rã rồi. Người xưa cũng chỉ dạy rằng: “*Nhất nghệ tinh, nhất thân vinh*” - Một nghề mà tinh chuyên rồi thì nghề đó có thể nuôi sống và khiến con người có thể vang danh thiên hạ.

Hòa Thượng nói: “***Thế gian này hỗn loạn từ đâu vậy? Là từ tri kiến của mọi người***”. Mọi người đều tự cho cái thấy của mình là đúng. Họ mới tu vài năm đã phê bình Hòa Thượng là chỉ có pháp giải, không có pháp hành. Tôi nghe như vậy mà nổi hết da gà vì một lão nhân tu hành từ năm 36 tuổi đã không quản tiền, không quản người, không quản việc mà bị nhận xét như vậy. Cách Ngài tu hành không quản tiền, người và việc là pháp gì? Là pháp hành hay pháp giải. Người đưa ra lời phê bình trên mới đưa ra quan điểm của mình cách đây 10 năm và đến giờ, ngay đến tu hành, họ còn bỏ, không tu. Họ phải chịu trách nhiệm về nhân quả với lời nói của mình.

Hòa Thượng nói: “***Từ cách nhìn, cách nghĩ, cách làm của mỗi một người không như nhau, vậy thì chúng ta biết họ thế nào cũng gây lộn, đánh lộn lẫn nhau, sau cùng sẽ là chiến tranh. Bạn xem, mấy người đó là người thông minh, thông minh đến sau cùng thì không cùng có chỗ để sống, không có chỗ để quay về, đồng quy u tận. Người chân thật thông minh sẽ không làm việc này***”. Người chân thật thông minh không cần vẽ rắn thêm chân vì những giáo huấn của Phật Bồ Tát thật sự là đại pháp hoàn thiện, viên mãn, hoàn mỹ hay nói cách khác là thập toàn, thập mỹ. Chúng ta chỉ cần nghe lời thật làm, chớ nên nay nghe người này, mai nghe người khác, rồi chạy theo. Thời gian trước nhiều người nói với tôi nên tu thế này, tu thế kia nhưng những năm gần đây không còn nữa. Việc này cũng là sự tiến bộ, mọi người đã có định hơn. Có định rồi thì trí tuệ sẽ khai mở. Khi trí tuệ khai mở rồi thì mọi sự mọi việc đều sẽ rõ ràng, tường tận./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!